

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY**

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

W ZESPOLE SZKÓŁ

W BARCINIE

„Odważ się być mądrym”

Nauczyciele Zespołu Szkół w Barcinie budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowę ucząc nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

Wartości będące drogowskazem działalności wychowawczo-profilaktycznej Zespołu Szkół w Barcinie:

- **Zdrowie** - prowadzenie zdrowego stylu życia, tj. zdrowe odżywianie się, aktywność fizyczna, dbałość o higienę osobistą, odpoczynek, wolność od uzależnień, dbałość o dobrostan psychiczny, rozwijanie hobby i pasji.
- **Rodzina** - branie aktywnego udziału w jej funkcjonowaniu: wspólne spędzanie czasu, wspieranie się i rozwiązywanie problemów, pielęgnowanie tradycji rodzinnych, szacunek, poczucie bezpieczeństwa.
- **Mądrość** - umiejętne, praktyczne wykorzystywanie posiadanej wiedzy, działanie zwiększające w perspektywie czasowej nie tylko dobro własne, ale i dobro ogólne.
- **Uczciwość** - rzetelność, sumienność w postępowaniu, szanowanie cudzej własności, niezdolność do oszustwa, uwewnętrznienie norm moralnych, prawość.
- **Życzliwość** - przyjazne współzycie z innymi ludźmi. Umiejętność bycia pomocnym młodszemu, starszemu, niepełnosprawnemu.
- **Patriotyzm** - poszanowanie symboli szkolnych i narodowych, poczucie silnej więzi emocjonalnej i społecznej z ojczyzną, narodem, jego kulturą i tradycją.
- **Tolerancja** - poszanowanie czyichś poglądów, wierzeń, upodobań różniących się od własnych.

I. Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów Ustawy Prawo Oświatowe oraz z treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 roku. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół w Barcinie obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia; psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej), która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat; społecznej, która oznacza konstruktywne pełnienie ról społecznych oraz duchowej (moralnej) oznaczającej posiadanie systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka. Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół w Barcinie obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłócania procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Chcemy rozwijać u młodych ludzi więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą oraz nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów: psychologa, pedagoga, pielęgniarki szkolnej oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Dopuszcza się elastyczność w doborze form i metod realizacji zadań programowych, w zależności od poziomu edukacyjnego uczniów i potrzeb określonej grupy.

II. Główne cele programu

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, rozumiane jako wspieranie wychowanka w rozwoju oraz profilaktyka rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Naszym celem jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności intrapsychoicznych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniami świata oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia. Działania określone w niniejszym programie umożliwiają spójne środowisko wychowawcze, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla wychowanka, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa. Podstawowym zadaniem realizowanego programu jest poszukiwanie sposobu wspomaganie dzieci i młodzieży w poszanowaniu wartości, akceptowaniu, przeżywaniu i urzeczywistnianiu ich. Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (w ślad za zapisami Ustawy Prawo Oświatowe) „nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne”. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

III. Obowiązujące akty prawa

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Konwencja o Prawach Dziecka
- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością

intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

- Ustawa Karta Nauczyciela
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

IV. Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- obowiązujące przepisy prawa
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych
- diagnozę oczekiwań rodziców z zakresu działań wychowawczo-profilaktycznych przeprowadzoną w formie ankiety,
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników w nauce, wyników olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, działalności wolontariatu, RSU itp.)
- identyfikacji środowiska lokalnego
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownie, sala gimnastyczna) zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

V. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień cechować będzie posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent szkoły:

- potrafi dbać o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata,

- potrafi odróżnić dobro od zła,
- umiejętnie organizuje czas wolny,
- prezentuje wysoką kulturę osobistą,
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi rozwiązywać problemy i radzić sobie z własnymi emocjami,
- jest kreatywny i twórczy, dąży do poznawania własnych uzdolnień i rozszerzania swoich zainteresowań,
- potrafi wziąć odpowiedzialność za swoje postępowanie i umiejętnie pełni role społeczne,
- cechuje go postawa patriotyczna związana z odpowiednimi zasadami zachowania i poszanowania dla tradycji narodowych, regionalnych i szkolnych,
- przejawia zainteresowanie życiem społecznym i politycznym w Polsce i na świecie,
- jest wrażliwy na los potrzebujących,

Jest przygotowany do:

- pełnienia dalszych ról społecznych,
- owocnego poszukiwania kierunku kształcenia,
- samodzielnego podejmowania decyzji i ponoszenia odpowiedzialności za ich wybór,
- przemyślanego stylu życia oraz odpowiedzialnego korzystania z wolności.

VI. Program określa działania w wydzielonych obszarach:

- a) Działaniach wychowawczych – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.
- b) Działaniach edukacyjnych – mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się na naciskom otoczenia, oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- c) Działaniach informacyjnych – na temat skutków zachowań ryzykownych z uwzględnieniem edukacji prawnej.

d) Działaniach profilaktycznych wspierających uczniów:

* w rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmując działania ograniczające zachowania ryzykowne

* którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych

* u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków odurzających i psychoaktywnych.

VII. Uczestnicy programu

Rodzice

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji. W naszej szkole pamiętamy o tym, że uczniowie otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości, w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie, często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele, wychowani są w poczuciu bezpieczeństwa, uczą się ufać sobie i innym, otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieci, które mają trudności w nauce potrzebują naszego zrozumienia, wsparcia.

Wychowawcy

Prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie, poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości, realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w swojej klasie.

Nauczyciele

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy. Nauczyciele mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci, wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb, odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Uczniowie

Wszyscy uczniowie Zespołu Szkół w Barcinie są poddani oddziaływaniom tego programu.

Psycholog, pedagog szkolny

Udzielają pomocy młodzieży, która znajduje się w trudnej sytuacji życiowej oraz młodym ludziom, którzy padli ofiarą przestępczości. W sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia. Współpracują z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez dzieci, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo. Współpracują z policją, z sądem dla nieletnich, kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów. Prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi: indywidualne i grupowe, stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów. Organizują spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udzielają wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracują z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów.

VIII. Diagnoza zagrożeń

Zespół Szkół w Barcinie każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie profilaktycznej korzystamy z:

- badań ankietowych skierowanych do uczniów na temat atmosfery w szkole oraz oczekiwań rodziców w obszarze wychowania i profilaktyki
- spostrzeżeń wychowawców na temat zachowań problemowych w klasie
- ludzkich zasobów szkoły tj. kompetencji kadry kierowniczej, kompetencji zawodowych nauczycieli rozwijanych poprzez dodatkowe doskonalenie się oraz kompetencji szkolnych specjalistów (pedagoga i psychologa, psychoterapeuty, pielęgniarki szkolnej), szkolnych realizatorów programów profilaktycznych, z kompetencji specjalistów spoza szkoły – współpracujących z nią, rodziców oraz wolontariuszy).

W wyniku diagnozy i ewaluacji dotychczasowych programów wyłoniono następujące obszary problemowe:

Powinności wychowawcy:

- **Nauczyciel – wychowawca**

- kształtuje właściwe stosunki między uczniami, m.in. pracując z klasą metodą projektu edukacyjnego,
- jest koordynatorem pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- umacnia poczucie bezpieczeństwa swoich wychowanków,
- rozwija umiejętność prezentowania własnych osiągnięć,
- utrzymuje kontakt z innymi nauczycielami w celu koordynacji oddziaływań wychowawczych,
- wywiera pozytywny wpływ wychowawczy, wspomagający rozwój osobowości ucznia,
- przygotowuje do wyboru zawodu, do życia w rodzinie i społeczeństwie na tle historii rodziny i tradycji regionu,
- rozwija umiejętności do identyfikowania się z obowiązkami patriotycznymi,
- wspomaga rozwój osobowy ucznia poprzez poznanie jego praw obywatelskich,
- przygotowuje do uczestnictwa w życiu społeczeństwa demokratycznego i zrozumienia mechanizmów gospodarki wolnorynkowej,
- zapoznaje uczniów z Konwencją Praw Dziecka,
- diagnozuje sytuację rodzinną wychowanków,
- monitoruje postępy w nauce,

- na zasadzie wzajemnej życzliwości i zaufania rozwija partnerstwo: uczeń - wychowawca,
- kształtuje umiejętność korzystania z mediów i przygotowuje do świadomego uczestnictwa w świecie kultury,
- wspiera rozwój moralny i kształtuje właściwą hierarchię wartości,
- dba o właściwą atmosferę w zespole klasowym.

Współpraca wychowawcza z rodzicami

- włączanie rodziców do rozwiązywania problemów wychowawczych,
- rozwijanie wrażliwości moralnej dziecka,
- wspomaganie ucznia w jego dążeniu do samodzielności wyborów - rozwijanie asertywności,
- współorganizowanie życia szkoły,
- dbałość o właściwy przepływ informacji między szkołą, a środowiskiem rodzinnym,
- psychoedukacja rodziców,
- wspieranie inicjatyw szkoły w organizacji uroczystości patriotycznych i kulturalnych organizowanych przez uczniów.

Współpraca wychowawcza z samorządem lokalnym

- wdrażanie uczniów w problemy życia lokalnego,
- regionalizm,

- bieżąca współpraca z instytucjami zajmującymi się problematyką praw człowieka, praw obywatelskich i gospodarką wolnorynkową,
- podtrzymywanie współpracy z instytucjami zajmującymi się ekologią,
- współpraca ze Służbą Zdrowia w celu rozwijania edukacji prozdrowotnej w ramach profilaktyki wczesnego wykrywania raka (Centrum Onkologii); pomoc szkolnej pielęgniarki – pogadanka w klasach pierwszych na temat higieny (w ramach GDDW),
- współpraca z miejscowym Komisariatem Policji (klasy pierwsze – wrzesień; kolejne spotkania z przedstawicielami Policji w zależności od zaistniałych sytuacji i potrzeb szkoły).

ROK SZKOLNY 2017/18

KLASA I

MIŁOŚĆ

„Trzeba umieć kochać i trzeba umieć nauczyć miłości.” H. Sienkiewicz

OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH	CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO	TEMATYKA PRZEPROWADZONYCH GODZIN WYCHOWAWCZYCH/ SPOTKAŃ KLASOWYCH
<p style="text-align: center;">ROZWÓJ SFERY INTELKTUALNEJ UCZNIÓW- WYCHOWANIE DO SAMOKSZTAŁCENIA I UMIEJĘTNOŚCI KORZYSTANIA Z DÓBR INTELKTUALNYCH</p>	<p>Uświadomienie wychowankom potrzeby pogłębiania wiedzy, kształcenia umiejętności przy wykorzystaniu różnorodnych źródeł informacji.</p>	<p>1. Poznajmy się – indywidualne prezentacje.</p> <p>2. Co nas łączy – prezentacja zainteresowań, form spędzania czasu wolnego, zdolności i uzdolnień itp.</p> <p>3. Tworzymy grupy– ustalanie celów i reguł grupowych.</p>
	<p>Kształtowanie umiejętności samodzielnego myślenia, krytycznego stosunku do informacji, formułowania własnych wniosków i obrony przez użycie odpowiednich argumentów.</p>	<p>4. Niewłaściwe zachowania w grupie i sposoby zapobiegania im (lizusostwo, donosicielstwo, obmawianie, wyśmiewanie itp.)</p> <p>5. Koleżeństwo, kumplostwo, przyjaźń , miłość – czy znasz różnice.</p> <p>6. Rola współpracy i pomocy grupy w osiągnięciu celów indywidualnych i grupowych.</p>

	Wzmacnianie w uczniach postawy kreatywnej dążącej do realizacji własnych pasji zarówno intelektualnych jak i artystycznych.	7. Planowanie własnego rozwoju.
KSZTAŁTOWANIE SFERY PSYCHICZNEJ UCZNIĄ.	Przygotowanie wychowanków do właściwego rozpoznawania oraz kontrolowania własnych emocji w różnych sytuacjach życiowych.	8. Rozległość zainteresowań jako czynnik ułatwiający dokonanie wyboru. 9. Ściąganie, podpowiadanie, a solidarność i uczciwość wobec siebie i innych. 10. Jak się uczyć efektywnie? 11. Umiejętne gospodarowanie czasem pracy i wolnym od zajęć.
	Zagwarantowanie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą.	12. Niepowodzenia to porażki, czy kolejne etapy w drodze do celu ? 13. Umiejętność stawiania celów w zależności od własnych możliwości i potrzeb.
ODDZIAŁYWANIA NA SFERĘ ETYCZNĄ UCZNIĄ- WYCHOWANIE DO RESPEKTOWANIA ZASAD MORALNYCH.	Uczenie kultury zachowania wobec pracowników szkoły, kolegów, rodziców i innych ludzi	14. Rola wykształcenia we współczesnym świecie. 15. Jak umiejętnie poszukiwać informacji?
	Integrowanie społeczności uczniowskiej w obrębie klasy i szkoły.	16. Dyskusja jako jedna z form zdobywania wiedzy.
ROZWÓJ SFERY SPOŁECZNEJ UCZNIĄ- WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE, SPOŁECZNOŚCI	Podkreślanie znaczenia przyjaźni i miłości w relacjach międzyludzkich.	17. Przeprowadzenie dyskusji na wybrany temat wg reguł i omówienie rezultatów. 18. Ćwiczenie umiejętności wypowiadania własnych sądów.
	Uświadomienie konieczności przestrzegania zasad	19. Uczucia - identyfikacja i nazywanie uczuć.

SZKOŁY, ŚRODOWISKA LOKALNEGO I KRAJU.	Uświadomienie uczniom troski o mienie szkoły.	20. Dobre sposoby radzenia sobie ze złością, gniewem, rozczarowaniem, stresem. 21. Komunikacja werbalna i niewerbalna, umiejętność odczytywania sygnałów.
KSZTAŁTOWANIE SFERY DUCHOWEJ UCZNI- WYCHOWANIE DO PATRIOTYZMU, POSZANOWANIA TRADYCJI NARODOWEJ, DO POSTAWY SZACUNKU DO SZKOŁY I JEJ SYMBOLI.	Wychowanie w szacunku do szkoły, jej symboli	22. Nieagresywne wyrażanie emocji negatywnych –"język JA" 23. Wyrażanie buntu w sposób społecznie akceptowalny.. 24. Rola agresji, wulgaryzmów i żargonu w wyrażaniu emocji między ludźmi. 25. Źródła zagrożeń dla zdrowia i życia współczesnego człowieka. 26. Rola środowisk społecznych, sytuacji polityczno- gospodarczej kraju i świata, itp.
ODDZIAŁYWANIE NA SFERĘ ESTETYCZNA- WYCHOWANIE DO UCZESTNICTWA W KULTURZE.	Kształtowanie wrażliwości estetycznej.	27. Rozpoznawanie zagrożeń cywilizacyjnych. 28. Rola używek w radzeniu sobie z trudnościami i nawiązywaniem kontaktów.
KSZTAŁTOWANIE SFERY FIZYCZNEJ UCZNI- WYCHOWANIE DO	Kształtowanie nawyku dbałości o własne zdrowie.	29. Manipulowanie świadomością. 30. Mechanizm powstawania uzależnień.

<p>ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA I TROSKI O ŚRODOWISKO NATURALNE.</p>	<p>Uczenie asertywnych zachowań w walce z nałogami.</p>	<p>31. Środki psychoaktywne, a zdrowie psychiczne.</p> <p>32. Zdrowe odżywianie się – anoreksja, bulimia. Akceptacja obrazu własnego ciała.</p> <p>33. Świat wirtualny, a świat realny- gdzie jest mnie więcej?</p>
<p>WSPOMAGANIE RODZICÓW W PROCESIE WYCHOWAWCZYM DZIECI.</p>	<p>Wspieranie rodziców w pracy nad harmonijnym rozwojem dziecka.</p>	<p>34. Lekcja z cyklu " POLECAM" - ostatnio przeczytaną książkę, obejrzany film, itp.</p> <p>35. Wyjścia do kina, teatru, wycieczki, przygotowywanie uroczystości szkolnych itp..</p>
	<p>Zapoznanie rodziców z zadaniami wychowawczymi szkoły (Programem Wychowawczym i Programem Profilaktyki LO)</p>	

KLASA II

UCZCIWOŚĆ I SPRAWIEDLIWOŚĆ

„Warto być uczciwym choć nie zawsze się to oplaca.
Oplaca się być nieuczciwym, ale nie warto”.
W. Bartoszewski

OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH	CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO	TEMATYKA PRZEPROWADZONYCH GODZIN WYCHOWAWCZYCH/ SPOTKAŃ KLASOWYCH
ROZWÓJ SFERY INTELKTUALNEJ UCZNIÓW- WYCHOWANIE DO SAMOKSZTAŁCENIA I UMIEJĘTNOŚCI KORZYSTANIA Z DÓBR INTELKTUALNYCH	Kształcenie umiejętności określania własnych zdolności, możliwości, predyspozycji intelektualnych, stosowania efektywnych dla siebie technik uczenia się, oraz dążenia do wyznaczonych celów edukacyjnych	1. Życie w zgodzie z rytmem natury (nauka, wypoczynek).w 2. Zdrowe odżywianie się. Szczupły nie musi oznaczać CHUDY . 3. Oswajanie stresu. 4. Aktywne rozwiązywanie problemów. 5. Jak się kłócić, jak krytykować – wyrażanie złości i gniewu w nieinwazyjny sposób.
	Motywowanie uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych oraz zawodach sportowych w celu skonfrontowania się z innymi i oceny własnej wiedzy.	6. Jak umiejętnie przyjmować krytykę – asertywne sposoby radzenia sobie. 7. Dotrzymanie umów i obietnic – analiza własnych możliwości.

	Budowanie postawy odpowiedzialności ucznia za własny proces uczenia się.	8. Umiejętność samooceny – moje wady i zalety. 9. Samoakceptacja źródłem rozwoju osobistego.
KSZTAŁTOWANIE SFERY PSYCHICZNEJ UCZNIA.	Zagwarantowanie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą.	10. Jak zachować wewnętrzny spokój i pogodę ducha ? 11. Dyskusja, negocjacje, kompromis – rodzice i dzieci, dorośli i młodzież.
	Rozwijanie umiejętności dokonywania właściwej oceny własnych zachowań a także ich korygowania.	12. Inny nie znaczy gorszy – postawa tolerancji wobec drugiej osoby. 13. Umiejętność przeciwstawiania się zagrożeniom – mówienie NIE. 14. Kształtowanie relacji międzyludzkich – język "JA"
ODDZIAŁYWANIA NA SFERĘ ETYCZNĄ UCZNIA- WYCHOWANIE DO RESPEKTOWANIA ZASAD MORALNYCH.	Uczenie kultury słowa.	15. Bariery komunikacyjne – język "TY"
	Rozwijanie umiejętności hierarchizacji wartości.	16. Doradzać czy wysłuchać – rola aktywnego słuchania w pomaganiu innym. 17. Nieśmiałość – zaleta czy wada?
	Wzmacnianie postawy tolerancji i szacunku wobec wszelkich różnorodności.	18. Rola przyjaźni i miłości w rozwoju emocjonalnym człowieka. 19. Ludzie którym ufam. Autorytety.

ROZWÓJ SFERY SPOŁECZNEJ UCZNI- WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE, SPOŁECZNOŚCI SZKOŁY, ŚRODOWISKA LOKALNEGO I KRAJU.	Rozwijanie poczucia przynależności do grupy rówieśniczej, ułatwianie społecznej integracji uczniów i nauczycieli, tworzenie pozytywnych więzi między nimi.	20. Kultura bycia czyli SAVOIR VIVRE na co dzień. 21. Kim jestem – pojęcie godności ludzkiej. Media i wszystko na sprzedaż ? 22. Ja w zjednoczonej EUROPIE . Kim jestem i dokąd zmierzam. 23. Rzeczywistość w której żyję. Moje prawa i obowiązki.
	Kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych.	24. Niemodne słowa ? : OJCZYZNA, PATRIOTYZM, HONOR, POLAK. 25. Być czy mieć ?
	Zapoznavanie z aktami prawnymi obowiązującymi w Polsce, z prawami i obowiązkami każdego obywatela.	26. Ukazywanie konsekwencji zachowań wobec innych. 27. Uczenie dostrzegania przemocy w środowisku rówieśniczym.
	Inspirowanie uczniów do organizowania imprez szkolnych.	28. Wskazywanie osób i instytucji pomocnych w zwalczaniu przemocy. 29. Współczesny świat. Rola agresji w rozwiązywaniu międzynarodowych sporów.
KSZTAŁTOWANIE SFERY DUCHOWEJ UCZNI- WYCHOWANIE DO PATRIOTYZMU, POSZANOWANIA TRADYCJI NARODOWEJ, DO POSTAWY SZACUNKU DO SZKOŁY I JEJ SYMBOLI.	Wzmacnianie szacunku do tradycji narodowej, świąt narodowych, bohaterów, którzy mogą być autorytetami dla współczesnej młodzieży.	

<p>ODDZIAŁYWANIE NA SFERĘ ESTETYCZNĄ- WYCHOWANIE DO UCZESTNICTWA W KULTURZE.</p>	<p>Kształtowanie wrażliwości estetycznej</p>	<p>30. Wojny, terror, problem uchodźstwa.</p> <p>31. Lekcja z cyklu " POLECAM" - ostatnio przeczytaną książkę , obejrzany film, itp.</p>
<p>KSZTAŁTOWANIE SFERY FIZYCZNEJ UCZNI- WYCHOWANIE DO ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA I TROSKI O ŚRODOWISKO NATURALNE.</p>	<p>Wskazywanie różnych możliwości spędzania wolnego czasu.</p>	<p>32. Wyjścia do kina, do teatru, wycieczki, przygotowywanie uroczystości szkolnych</p>
<p>WSPOMAGANIE RODZICÓW W PROCESIE WYCHOWAWCZYM DZIECI.</p>	<p>Wspieranie rodziców w pracy nad harmonijnym rozwojem dziecka.</p>	
	<p>Włączanie rodziców do realizacji Programu wychowawczego i Programu Profilaktyki liceum.</p>	

KLASA III

ROZWÓJ I MĄDROŚĆ

„Wiedzę możemy zdobywać od innych,
ale mądrości musimy nauczyć się sami”.
A. Mickiewicz.

OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH	CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO	TEMATYKA PRZEPROWADZONYCH GODZIN WYCHOWAWCZYCH/ SPOTKAŃ KLASOWYCH
ROZWÓJ SFERY INTELEKTUALNEJ UCZNIÓW- WYCHOWANIE DO SAMOKSZTAŁCENIA I UMIEJĘTNOŚCI KORZYSTANIA Z DÓBR INTELEKTUALNYCH	Wzmacnianie umiejętności walki ze stresem, pokonywania trudności w nauce, mówienia o swych mocnych i słabych stronach.	1. Dokąd zmierzamy ? Rola wykształcenia w planowaniu rozwoju osobistego. 2. Moda na dobre wykształcenie – "wyścig szczurów". 3. Kształcenie i samokształcenie, ich związek ze zdolnościami, zainteresowaniami. 4. Studia jako etap rozwoju a nie ostateczny efekt. 5. Moje plany życiowe – nauka, rodzina, praca. Wyznaczanie długoterminowych celów. 6. Pierwsze podsumowanie- TO UMIEM i POTRAFIĘ . 7. Praca twórcza i odtwórcza a satysfakcja osobista. 8. Człowiek twórczy a używki.
	Wzmacnianie umiejętności pracy w grupie, wymiany poglądów, umiejętności czerpania z wiedzy innych – kolegów, nauczycieli	
	Przygotowanie do wyboru kierunku studiów.	
KSZTAŁTOWANIE SFERY PSYCHICZNEJ UCZNIĄ.	Zagwarantowanie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą.	
	Budowanie w uczniach poczucia godności własnej i szacunku dla innych.	
ODDZIAŁYWANIA NA SFERĘ ETYCZNĄ UCZNIĄ- WYCHOWANIE DO RESPEKTOWANIA	Motywowanie do kształtowania silnej woli i poczucia odpowiedzialności	
	Wzmacnianie postawy tolerancji i szacunku wobec wszelkich różnorodności.	

ZASAD MORALNYCH.	Wskazywanie znaczenia uczciwości i sprawiedliwości we wszelkich działaniach człowieka.	9. Związki między różnego rodzaju środkami psychoaktywnymi, a wynikami w nauce. 10. Pasja a sukces zawodowy.
ROZWÓJ SFERY SPOŁECZNEJ UCZNIOWYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE, SPOŁECZNOŚCI SZKOŁY, ŚRODOWISKA LOKALNEGO I KRAJU.	Doskonalenie umiejętności interpersonalnych uczniów. Umiejętności komunikowania się, słuchania, dialogu, argumentacji.	11. Kariera czy rodzina ? Czy umiesz dokonać wyboru. 12. Co to znaczy być dojrzałym. Dojrzałość psychiczna, emocjonalna i społeczna.
	Przygotowanie do czynnego udziału w życiu publicznym. Kształtowanie postawy demokratycznej.	13. Bycie dojrzałym to " wolność OD" czy " wolność DO" czegoś.
	Rozwijanie aktywności społecznej i obywatelskiej opartej na obowiązujących w świecie dokumentach dotyczących praw człowieka, praw dziecka i rodziny.	14. Własny STYL a nakazy mody. 15. Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów.
KSZTAŁTOWANIE SFERY DUCHOWEJ UCZNIOWYCHOWANIE DO PATRIOTYZMU, POSZANOWANIA TRADYCJI NARODOWEJ, DO POSTAWY SZACUNKU DO SZKOŁY I JEJ SYMBOLI.	Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, dumy narodowej i umiejętności prezentowania polskiej kultury w Europie	16. Zagrożenia płynące z Internetu. 17. Polska emancypacja. Rola kobiet w życiu zawodowym, rodzinnym i społecznym. 18. Demokracja w "polskim" wydaniu, fikcja czy szkoła życia. 19. Ludzie starsi i sprawni inaczej – okazywanie szacunku, tolerancji dla ich słabości.

ODDZIAŁYWANIE NA SFERĘ ESTETYCZNĄ- WYCHOWANIE DO UCZESTNICTWA W KULTURZE.	Ukazywanie związku etyki i estetyki	20. Alienacja człowieka we współczesnym świecie. 21. Współczesne zagrożenia ekologiczne, cywilizacyjne, polityczne i kulturowe. 22. Rola stowarzyszeń charytatywnych i wolontariatu w pomaganiu ludziom chorym, biednym, starszym, uchodźcom.
KSZTAŁTOWANIE SFERY FIZYCZNEJ UCZNI- WYCHOWANIE DO ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA I TROSKI O ŚRODOWISKO NATURALNE.	Kształtowanie nawyku dbałości o otoczenie i odpowiedzialności za środowisko naturalne.	23. Kształcenie umiejętności dawania z siebie innym. Wolontariat. 24. Radzenie sobie z przedmaturalnym stresem. 25. Lekcja z cyklu " POLECAM" - ostatnio przeczytaną książkę, obejrzany film itp. 26. Wyjścia do kina, wyjazdy do teatru, wycieczki, biwaki, przygotowywanie uroczystości szkolnych itp. .
WSPOMAGANIE RODZICÓW W PROCESIE WYCHOWAWCZYM UCZNIÓW.	Animowanie działań służących podjęciu współpracy rodziców z środowiskiem lokalnym Zapoznavanie rodziców z efektami działań uczniów.	

W ramach uzupełnienia działań wychowawczo- profilaktycznych uczniowie objęci będą:

- Warsztatami organizowanymi przez teatr profilaktyczny „Kurtyna” z Krakowa,
- Programem FredGoesNet (wg zapotrzebowania),
- Warsztatami w Zakładzie Profilaktyki i Epidemiologii nowotworów w szpitalu w Bydgoszczy.
- Program profilaktyczno- prewencyjnym Sztuka Wyboru prowadzonym przez Komendę Wojewódzką Policji w Bydgoszczy.

Nauczyciele będą mieli możliwość uczestnictwa w grupie rozwoju stworzonej specjalnie dla nich.

Rodzice uczniów otrzymają wsparcie informacyjne w zakresie uzależnień od mediów elektronicznych oraz stałą współpracę szkoły związaną z używaniem środków odurzających.